

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/819/2015
Identifikačné číslo spisu:	7115200932
Dátum vydania rozhodnutia:	23.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Ladislav Górász
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7115200932.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky L. bývajúcej v G., zastúpenej Advokátskou kanceláriou Hopferova, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Bajzova 2, za ktorú koná advokátka a konateľka JUDr. Martina Hopferová, proti odporcovi N. W., bývajúcemu O. zastúpenému advokátkou JUDr. Jolanou Fuchsovou, so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 21P/7/2015, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 13. júla 2015 sp. zn. 8CoP/266/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Návrhom podaným na Okresnom súde Košice I 15. januára 2015 navrhovateľka sa domáhala rozvodu jej manželstva s odporcom a rozhodnutia, že maloleté deti účastníkov U. W., nar. X. septembra XXXX., G. W., nar. X. marca XXXX a H. W., nar. X. marca XXXX sa zverujú na čas po rozvode do jej osobnej starostlivosti a uloženia povinnosti odporcovi platiť výživné vo výške a spôsobom uvedeným v návrhu.

Okresný súd Košice I uznesením z 28. apríla 2015 č.k. 21P/7/2015-68 konanie v časti o návrhu na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva účastníkov zastavil. Rozhodol tak z dôvodu nedostatku svojej právomoci. Dospel k záveru, že podľa čl. 8 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (ďalej aj ako „Nariadenie“) prislúcha o tejto otázke rozhodnúť súdom v Českej republike. Vychádzal z toho, že neboli splnené podmienky čl. 12 ods. 1 písm. a/ a b/ Nariadenia. Za krajinu obvyklého pobytu maloletých detí považoval Českú republiku, pretože tam prežili spolu s rodičmi časť života, k zmene trvalého pobytu na území Slovenskej republiky došlo len mesiac po podaní návrhu na začatie konania a odporca vo vyjadrení k návrhu sa nepodriadiť právomoci tohto súdu.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie navrhovateľky uznesením z 13. júla 2015 sp. zn. 8CoP/266/2015 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že neboli splnené podmienky pre vznik právomoci súdov v Slovenskej republike na konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva v zmysle čl. 12 Nariadenia. Vychádzal z toho, že odporca poprel právomoc súdov Slovenskej republiky vo vyjadreniach k návrhu na začatie konania a k odvolaniu navrhovateľky a obvyklý pobyt maloletých detí je na území Českej republiky, keďže sa tam rodina presťahovala v roku 2003 a ako celok tam „fungovala“ do februára 2015. Z obsahu spisu síce vyplynulo, že maloleté deti boli matkou bez súhlasu otca premiestnené na územie Slovenskej republiky vo februári 2015 a že ich tam prihlásila na trvalý pobyt, čo však nie je možné spájať so vznikom obvyklého pobytu detí pred ich neoprávneným premiestnením (zadržaním). Neoprávnenosť premiestnenia (zadržiavania) maloletých detí podľa odvolacieho súdu bolo treba posudzovať aj s prihliadnutím na uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 11. marca 2015 sp. zn. 8CoP/95/2015, ktorým bolo konanie o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu manželstva zastavené pre nedostatok právomoci slovenských súdov a ktorým predbežné opatrenie, nariadené v uznesení Okresného súdu Košice I z 28. januára 2015, č.k. 21P/11/2015, ktorým boli maloleté deti dočasne zverené do osobnej starostlivosti matky a maloletým deťom bolo povolené vycestovať na územie Slovenskej republiky, stratilo účinnosť. Okrem toho vychádzal z uznesenia Okresného súdu Praha-Západ z 6. mája 2014 č.k. 12Nc/73/2014-22, ktorým bol skorší návrh matky na vydanie predbežného opatrenia, ktorým by bolo matke okrem iného povolené s maloletými deťmi vycestovať na územie Slovenskej republiky, zamietnutý a z uznesenia rovnakého súdu z 1. apríla 2015 č.k. 1Nc/73/2014-126, ktorým na návrh otca nariadil predbežné opatrenie, v ktorom bola určená striedavá starostlivosť rodičov k deťom.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie navrhovateľka a žiadala, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a pre rovnaké vady aj uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z toho, že vadným postupom súdov jej bola odňatá možnosť konať. Uviedla, že vyjadrenia odporcu k návrhu na začatie konania a k jej odvolaniu proti uzneseniu súdu prvého stupňa jej nebolo doručené. Rovnako za vadu konania spočívajúcu v odňatí možnosti konať pred súdom považuje samotné podľa nej nezákonné zastavenie konania v časti úpravy práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode.

Odporca vo vyjadrení k dovolaniu žiadal rozhodnutie odvolacieho súdu potvrdiť. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. augusta 2015, sp. zn. 6Cdo/273/2015, ktorým bolo odmietnuté dovolanie navrhovateľky proti rozhodnutiu Krajského súdu v Košiciach z 11. marca 2015 sp. zn. 8CoP/95/2015.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas účastníčkou konania, preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu prechádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie nie je v danej veci prípustné. Vychádzal pritom z týchto záverov:

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno - iba v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne stanovených - napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že

dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

Z relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že systém opravných prostriedkov zakotvený v právnom poriadku zmluvnej strany Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) musí byť nevyhnutne v súlade s požiadavkami čl. 6 Dohovoru. Vo všeobecnosti pre použitie mimoriadnych opravných prostriedkov platí, že sú prípustné iba vo výnimočných prípadoch. ESLP v rámci svojej rozhodovacej praxe už viackrát vyslovil nezlučiteľnosť mimoriadneho opravného prostriedku s princípom právnej istoty, a konštatoval porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru vtedy, keď k nariadeniu opätovného preskúmania veci došlo (len) z dôvodu existencie odlišného právneho posúdenia veci (porovnaj *Roseltrans proti Rusku*, rozsudok z roku 2005). Vo veci *Abdullayev proti Rusku* (rozsudok z roku 2010) ESLP zdôraznil, že v záujme právnej istoty zahrnutej v čl. 6 Dohovoru by právoplatné rozsudky mali vo všeobecnosti zostať „nedotknuté“. K ich zrušeniu by preto malo dochádzať iba pre účely nápravy zásadných, hrubých a podstatných väd. Podľa názoru ESLP v žiadnom prípade však za takú vadu nemožno označiť skutočnosť, že na predmet konania existujú dva odlišné právne názory [viď napríklad *Sutyazhnik proti Rusku* (rozsudok z roku 2009) alebo *Bulgakova proti Rusku* (rozsudok z roku 2007)]. Princíp právnej istoty tu môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri *Ryabykh proti Rusku*, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri *Sutyazhnik proti Rusku*, rozsudok z roku 2009).

Pri uplatnení tézy, vyplývajúcej z rozhodnutí ESLP, podľa ktorej rozhodnutia súdov predstavujúce res iudicata „majú zostať nedotknuté“, treba prípady možnosti prelomenia záväznosti a nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí hľadiť ako na výnimky z tejto zásady. Ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ktoré upravujú prípustnosť dovolania, treba striktnie dodržiavať, lebo ak mimoriadny opravný súd koná a rozhoduje napriek tomu, že neboli splnené zákonom ustanovené predpoklady prípustnosti na jeho postup v opravnom konaní [čl. 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 51 ods. 1 ústavy] a prelomí právoplatnosť napadnutého rozhodnutia súdu nižšieho stupňa, porušuje základné právo na súdnu ochranu toho účastníka, ktorý sa po rozhodnutí opravného súdu v takom prípade dostáva do nepriaznivejšej pozície, než v ktorej bol pred takým rozhodnutím opravného súdu. Porušenie princípov spravodlivého procesu spočíva preto v takom postupe a rozhodnutí mimoriadneho opravného súdu, ktorými sa nad rámec zákonných predpokladov prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku zrušuje právoplatné rozhodnutie a vec účastníka sa dostáva opätovne pred súd, ktorý musí o veci znovu konať a rozhodovať, pretože to vytvára opätovne stav právnej neistoty, ktorá už bola nastolená právoplatným rozhodnutím súdu nižšieho stupňa (II. ÚS 172/03). Aj Občiansky súdny poriadok upravuje takto podmienky prípustnosti dovolania a prípady, v ktorých možno právoplatné rozhodnutie napadnúť dovolaním, považuje len za výnimku zo zásady jeho záväznosti a nezmeniteľnosti. Právnu úpravu, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade vykladať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad.

Dovolanie možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Proti uzneseniu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodol vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky.

Dovolanie matky maloletých je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktoré ale nevykazuje znaky

uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., proti ktorým zákon dovolanie prípúšťá. Preto prípustnosť jej dovolania z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na vyššie uvedené prípustnosť jej dovolania by zakladala iba procesná vada konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ustanovenie § 237 ods. 1 O.s.p. totiž nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Ak je konanie postihnuté niektorou z týchto väd, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým dovolanie nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné. Treba pritom mať na zreteli, že odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f /O.s.p. je aj prípad, že súd zastaví konanie z dôvodu nedostatku procesnej podmienky, hoci pre také rozhodnutie tu neboli procesné podmienky (pozri napr. I. ÚS 37/95). Podľa dovolacieho súdu ale konanie a rozhodnutia súdov nižších stupňov nemá matkou maloletých namietanú vadu konania spočívajúcu v tom, že súdy nesprávne ustálili nedostatok svojej právomoci.

Slovenská republika a Česká republika sú členskými štátmi Európskej únie, vzťahuje sa na ne nariadenie rady č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000.

Ustanoveniami článkov 8 až 10 a článkov 12 a 13 Nariadenia sa stanovuje systém kritérií právomoci na určenie podmienok, podľa ktorých majú súdy členského štátu právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností.

Základnou zásadou kritérií právomoci nariadenia vo veciach rodičovských práv a povinností je, že najvhodnejším konajúcim súdom je príslušný súd členského štátu, v ktorom má dieťa obvyklý pobyt. Pojem „obvyklý pobyt“ Nariadenie neupravuje, iba naň odkazuje v čl. 8 (všeobecná právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu) a v čl. 10 (súdna právomoc v prípadoch únosu dieťaťa). Z uvedených článkov vyplýva, že právomoc má súd toho členského štátu, kde má dieťa obvyklý pobyt v čase začatia konania, resp. v prípade únosu dieťaťa je to súd toho členského štátu, kde malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred únosom.

Ďalej z ustanovenia čl. 8 vyplýva, že obvyklý pobyt sa určuje ku dňu začatia konania (princíp perpetuatio fori), pričom podľa čl. 16 Nariadenia sa konanie na súde považuje za začaté iba vtedy, ak sa na tomto súde podá písomnosť, ktorou sa začína konanie, alebo rovnocenná písomnosť.

Články 9, 10, 12 a 13 Nariadenia ustanovujú výnimky zo všeobecného princípu právomoci, t.j. prípady, v ktorých majú právomoc súdy členského štátu, v ktorom nemá dieťa svoj obvyklý pobyt.

Článok 9 Nariadenia je ustanovením, ktoré sa týka iba úpravy styku rodiča s maloletým dieťaťom, pričom toto konanie má upraviť práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom na čas po rozvođe manželstva.

Článok 10 Nariadenia upravuje právomoc súdov v prípadoch únosu dieťaťa. V čase podania návrhu na začatie konania, t.j. 15. januára 2015 maloleté deti žili na území Českej republiky, čo vyplýva aj so samotného návrhu, ako aj ďalšieho spisového materiálu, tam sa aj narodili a žili nepretržite až do ich neskoršieho premiestnenia navrhovateľkou na územie Slovenskej republiky bez súhlasu odporcu. Preto dovolací súd nemôže pri posudzovaní právomoci slovenských súdov vychádzať ani z tohto článku.

V Článku 12 Nariadenia je upravená prorogácia právomoci. Uvedené ustanovenie v odseku 1 priznáva

právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností súdom, ktoré rozhodujú o rozvoze, ak sú súčasne splnené tieto podmienky: a/ aspoň jeden z manželov má rodičovské práva a povinnosti voči dieťaťu, b/ je v najlepšom záujme dieťaťa, aby právomoc vykonával tento súd a c/ v čase začatia konania manželia a nositelia rodičovských práv a povinností prijali právomoc týchto súdov výslovne alebo iným jednoznačným spôsobom. Nakoľko odporca výslovne s právomocou slovenských súdov nesúhlasil, tento článok nie je možné použiť.

Článok 13 Nariadenia sa použije len výnimočne, ak nemožno určiť obvyklý pobyt dieťaťa a právomoc nemožno založiť podľa článku 12, právomoc majú súdy členského štátu, v ktorom sa dieťa nachádza [napr. utečenci, nájdení (C- 523/07)].

Článok 14 Nariadenia vymedzuje ojedinelé prípady, ak žiadny súd nemá právomoc (nemožno ju určiť) podľa článkov 8 až 13. Súd si môže v tom prípade svoju právomoc založiť na vnútroštátnych normách medzinárodného práva súkromného. Takto vydané rozhodnutia sa uznávajú a vyhlasujú za vykonateľné v ostatných členských štátoch v súlade s ustanoveniami nariadenia.

Z ohľadom na uvedené a obsah spisu je zrejmé, že pri určení právomoci v tejto veci je potrebné vychádzať zo všeobecného princípu upraveného v článku 8 Nariadenia, v zmysle ktorého rozhodujúcim kritériom pre určenie je obvyklý pobyt detí s ohľadom na to, že odporca vo viacerých vyjadreniach s právomocou slovenských súdov nesúhlasil. Pojem obvyklý pobyt Nariadenie nedefinuje. Tento pojem treba vykladať s odkazom na rozhodnutia súdneho dvora EU (C- 523/07, C- 479/10) s princípom perpetuatio fori a prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu a v súlade s cieľmi a účelom nariadenia. V danom prípade je zo spisového materiálu zrejmé, že maloleté deti v čase začatia konania od narodenia bývali spolu s rodičmi v Českej republike, kde navštevovali aj školské a predškolské zariadenia, ich prítomnosť nemala dočasný alebo príležitostný charakter. Odvolací súd ako aj súd prvého stupňa preto správne posúdili, že obvyklým pobytom detí je na území Českej republiky.

Rozhodnutie o zastavení konania pre nedostatok právomoci slovenských súdov bolo preto správne a dovolací súd nezistil namietanú vadu (k tomu porovnaj tiež dôvody uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. augusta 2015 sp.zn. 6Cdo/273/2015 vydaného vo veci Okresného súdu Košice I sp.zn. 21P/11/2015 vedenej v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých tých istých účastníkov).

Pokiaľ matka maloletých detí v dovolaní namieta, že súdy pri rozhodovaní vychádzali len z tvrdení otca detí, čo podľa nej malo za následok „nedostatočné odôvodnenia rozhodnutia“, následkom čoho je aj jeho nepreskúmateľnosť, „pričom nepreskúmateľnosť rozhodnutia treba považovať za porušenie práva účastníka na spravodlivý súdny proces, čo naplňuje tiež znaky odňatia možnosti konať pred súdom“, dovolací súd poznamenáva, že judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá prípustnosť dovolania nezakladá. Správnosť takého nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď najmä aktuálne rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015).

Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť predmetnej právnej vety - dovolaním napadnuté rozhodnutie uvádza skutkový stav, ktorý považoval

odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

Pokiaľ matka maloletých argumentuje údajnými nesprávnosťami, ku ktorým podľa jej názoru došlo v procese zisťovania rozhodujúcich skutkových okolností, dovolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti skutkových zistení alebo nesprávnosti skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

Rovnako postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom sa účastníkovi neodníma možnosť pred súdom konať (porovnaj napr. R 37/1993 a R 125/1999).

Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré matka detí v dovolaní namieta, nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

Pokiaľ matka maloletých „za najdôležitejší a najzávažnejší dôvod na podanie dovolania“ považuje to, že jej, a ani jej zástupkyňi, neboli doručené vyjadrenia otca maloletých detí k jej návrhu na začatie konania a odvolaniu, dovolací súd dospel k záveru, že postup súdov nižších stupňov zistiteľný z obsahu spisu vedeného v preskúmvanej veci nenaplnia znaky vady konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Je síce pravda, že vyjadrenie otca maloletých detí k návrhu na začatie konania nebolo doručené matke detí, resp. ňou zvolenému zástupcovi, z obsahu spisu ale tiež vyplýva, že 17. marca 2015 zástupca matky maloletých detí, resp. týmto zástupcom splnomocnená advokátska koncipientka Mgr. Lýdia Balounová nahliadla do spisu a urobila si z neho vlastným fotoaparátom fotokópie (úradná záznam o nazretí do súdneho spisu na č.l. 64 spisu), a teda mala možnosť oboznámiť sa s obsahom vyjadrenia otca maloletých detí k návrhu na začatie konania. Vyjadrenie otca maloletých detí k odvolaniu matky detí je obsahovo zhodné s jeho vyjadrením k návrhu na začatie konania. Nosným dôvodom obidvoch vyjadrení otca detí je tvrdenie o nedostatku právomoci súdov v Slovenskej republike. Argumentácia otca detí vo vzťahu k právomoci súdu bola známa matke detí naostatok aj z konania Okresného súdu Košice I vedeného pod sp.zn. 21P/11/2015.

Vzhľadom na predmet konania, v ktorom by súd mal konať a rozhodnúť bez zbytočného odkladu, a tiež na to, že súd kedykoľvek za konania skúma danosť podmienok za ktorých môže konať vo veci z úradnej povinnosti, kedy procesná aktivita účastníka konania nie je obligátna, dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že sama skutočnosť, že matke maloletých detí nebolo doručené vyjadrenie otca detí k jej odvolaniu, nezakladá bez ďalšieho vadu konania spočívajúcu v odňatí možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Najvyšší súd napokon k uvedenému poznamenáva, že zrušenie rozhodnutia súdu nižšieho stupňa dovolacím súdom by nemalo byť nikdy samoúčelné a musí byť vždy spojené s možnosťou nápravy pochybenia súdu nižšieho stupňa.

Pokiaľ matka maloletých zotrváva na právnych názoroch, ktoré sú odlišné (iné) od právneho posúdenia

veci odvolacím súdom, uplatňuje dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. (t.j. že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci), treba poukázať na to, že nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (vid' § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (vid' tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania matky detí nevyplýva z § 239 O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani vady vymenované v § 237 ods. 1 O.s.p., odmietol najvyšší súd jej dovolanie ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.